

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ YÖNERGESİ

MART - 2021

T.C
İSTANBUL VALİLİĞİ
ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç:

MADDE 1-(1) Bu yönergenin amacı; enerji yönetimi uygulamalarının düzenlenmesi, İstanbul Valiliği'ne bağlı kurumlarda enerjinin etkin ve verimli kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin kurum bütçesi üzerindeki yükünün azaltılması, çevrenin korunması için enerji kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi kurulmasını ve Enerji Yöneticisi görevlendirilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

MADDE 2-(1) Bu yönerge, 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamındaki İstanbul Valiliği'nin görev ve yetki alanı içerisinde bulunan kamu kurumlarında enerji verimliliğine yönelik hizmetler ile çalışmaların yönlendirilmesine ve yaygınlaştırılmasına, enerji yöneticileri ile enerji yönetim birimlerinin görev ve sorumluluklarına, enerji verimliliği ile ilgili eğitim ve sertifikalandırma faaliyetlerine, etüt ve projelere, gönüllü anlaşma uygulamalarına, elektrik enerjisi, yenilenebilir enerji kaynakları gibi alternatif enerji kullanımının özendirilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak:

MADDE 3-(1) Bu yönerge; 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 7'nci Maddesi'nin 1'inci Fıkrası'nın (a) Bendi'nin 2 numaralı alt bendi, İçişleri Bakanlığı'nın 2008/55 Sayılı Genelgesi, 2019/18 sayılı Cumhurbaşkanlığı'nın Kamu Binalarında Enerji Tasarrufu konulu genelgesi, Kurum Binalarında Tasarruf Hedefi ve Uygulama Rehberi ve 2012- 2023 Enerji Verimliliği Strateji Belgesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar:

MADDE 4-(1) Bu yönergede geçen;

- a) **Bakanlık:** İçişleri Bakanlığını,
- b) **Başkanlık;** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığını,
- c) **İstanbul Valiliği Enerji Yönetimi Birimi:** İstanbul Valiliği bünyesindeki kamu kurum binalarında enerji kimlik belgesinin hazırlanması, bina kontrolleri, denetim faaliyetleri, enerji ihtiyacının tespiti, bina envanterlerinin oluşturulması ve güncel tutulması, enerjinin uzaktan takibi ve otomasyonu, enerji yönetimi, enerji kültürü ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi amacıyla Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı'na karşı sorumlu olacak şekilde oluşturulan yapıyı,
- ç) **İstanbul Valiliği Enerji Yöneticisi:** Enerji Yöneticisi sertifikasına sahip, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nden sorumlu, Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında İstanbul Valiliği'ne bağlı kamu kurumlarına ait binaların enerji yönetim faaliyetlerinin koordinasyonunu gerçekleştiren Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı'na karşı sorumlu olan kişiyi,
- d) **Bina Yönetimi:** Binanın işletmesinden ve/veya yönetiminden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,
- e) **Birim Yöneticisi:** İstanbul Valiliği Enerji Yöneticisi'ne karşı sorumlu Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Kalite, Büro Yönetim ve ENVER Portal Yazılım Sistemleri Birimleri yönetim ve organizasyonundan sorumlu mühendis, mimar, teknik öğretmen, teknik eleman veya enerji yöneticisini,
- f) **Diğer Personel:** Büro ve bölümlerde görevli memur, VHKİ ve diğer personel arasında, kendilerine verilen işleri zamanında ve kusursuz olarak yerine getirmek, işlerini usulüne uygun olarak yapmak, ihtiyaç duyulan durumlarda diğer şube ve büro hizmetlerinin yerine getirilmesine yardım etmek ve amirleri tarafından verilen diğer görevleri yapmakla yükümlü personeli,
- g) **Enerji Kimlik Belgesi:** 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve buna bağlı olarak çıkartılan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği'ne göre binalarda enerjinin ve enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını, enerji israfının önlenmesini ve çevrenin korunmasını sağlamak için asgari olarak binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, sera gazı salınımı seviyesi, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içeren belgeyi,

- ğ) **Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı:** İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığınca 2008/55 sayılı Enerji Verimliliği Genelgesi kapsamında Enerji Verimliliği Koordinatörü olarak görevlendirilen Vali Yardımcısını,
- h) **Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal):** Kamu kurumlarına ait bilgilerin toplandığı, enerji tüketimlerinin analizlerinin yapıldığı, ısıtma ve soğutma cihazlarına ait (kazan, kombi, klima, vrf vb.) bilgi, belge ve bakım kayıtlarının, elektrik aktif reaktif-kapasitif tüketim değerlerinin tutulduğu ve analizlerinin yapıldığı, sözleşme ve teknik şartnamelerin çevrimiçi alındığı dinamik yazılımı,
- ı) **Enerji Verimliliği:** Binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, endüstriyel işletmelerde ise üretim kalitesi ve miktarının düşüşüne yol açmadan birim hizmet veya ürün miktarı başına enerji tüketiminin azaltılmasını,
- i) **Enerji Verimliliği Eylem Planı:** Kamu kesimi, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının katılımcı bir yaklaşımla ve işbirliği çerçevesinde hareket etmesini sağlamak, sonuç odaklı ve somut hedeflerle desteklenmiş bir politika seti belirlemek, bu hedeflere ulaşmak için yapılması zorunlu eylemleri tespit etmek, ayrıca süreç içinde kuruluşların yüklenecekleri sorumlulukları tanımlamak amacıyla hazırlanan planı,
- j) **Enerji Verimliliği Platformu:** Kamu Kurumları, Kamu Kurumu niteliğindeki kuruluşlar, yerel yönetimler, STK'lar ile kurulan ve enerji verimliliği çalışmalarında il genelinde yapılan iyi örneklerin paylaşımını yapmak ve ortak kültür oluşturmak amacıyla kurulan platformu,
- k) **Enerji Yöneticisi ve Sertifikası:** Kanun kapsamına giren binalarda enerji yönetimi ile ilgili faaliyetleri yerine getirmekle sorumlu ve enerji yöneticisi sertifikasına sahip kişi ile Başkanlık, yetkilendirilmiş kurumlar veya enerji verimliliği danışmanlık şirketleri tarafından enerji yöneticileri için düzenlenen belgeyi,
- l) **Enerji Yönetimi:** Enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen eğitim, etüt, ölçüm, izleme, planlama ve uygulama faaliyetlerini,
- m) **Etüt:** Enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik imkânların ortaya çıkarılması için yapılan, bilgi toplama, ölçüm, değerlendirme ve raporlama aşamalarından oluşan; enerji tasarruf potansiyellerini ve bu potansiyellerin geri kazanılmasına yönelik önlemleri ölçüm, hesap ve piyasa araştırmaları ile belirleyen ve Başkanlık tarafından tebliğ olarak yayımlanan usul ve esaslara uygun şekilde yapılan çalışmaları,
- n) **Hizmet Amaçlı Bina:** Kurum binaları, okullar, ibadethaneler, hastaneler, sağlık merkezleri ve benzeri amaçlara tahsis edilmiş binaları, sığınma veya yaşlı veya çocukların bakımı için tahsis edilmiş sosyal hizmet binaları ve benzeri amaçlar için tahsis edilmiş binaları, sinema ve tiyatro, toplantı salonları, sergiler, müzeler, kütüphaneler, kültürel binalar ve sportif

- faaliyetlere tahsis edilen binalar ve benzeri amaçlara tahsis edilmiş binaları,
- o) **IT Sistemleri Yönetim Birimi:** Enerji verimliliği kapsamında İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nin iletişim ve IT alt yapısını planlayan ve uygulayan, elektrik, su ve doğalgaz abonelikleri ile ilgili işlemleri, enerji yönetimi bilgilendirmesini, kamu kurumları arası iletişimin sağlıklı yürütülmesini ve ENVER Portal yazılımını etkin bir şekilde kullanıp yorumlayan proje uzmanlarından oluşan birimi,
- ö) **İl Müdürlüğü:** Bakanlıkların kuruluş mevzuatına göre illerde kurulan birimi,
- p) **İl Müdürü:** Bakanlıkların kuruluş mevzuatına göre illerde kurulan ve bu teşkilatın her birinin başında bulunan il idare şube başkanını,
- r) **Kurum Enerji Yönetim Birimi:** Kaymakamlık, Yerel Yönetimler, Üniversite ve Bakanlıkların taşra teşkilatı bünyesindeki kurum binalarında; 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı tarafından verilen görevleri yerine getiren, Üst Düzey Kurum Yöneticisi, Enerji Yöneticisi, Veri Giriş Uzmanı, Şef, Tahakkuk Memurundan /Memurdan oluşan birimi,
- s) **Kurum Enerji Yönetim Birimi Başkanı:** Bakanlıkların taşra teşkilatında enerji politikasının oluşturulması, enerji yöneticisinin veya enerji yönetim biriminin hiyerarşik yapı içindeki yerinin, görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlanması ve bunları yazılı kurallar halinde yayımlamak suretiyle tüm çalışanların ve enerji yönetimi faaliyetleri ile ilgili kişilerin bunlardan haberdar edilmesinden sorumlu Üst Düzey Kurum Yöneticisini,
- ş) **Kurum Enerji Yöneticisi:** Kaymakamlık, Yerel Yönetim ve İl Müdürlüklerine bağlı kamu binalarında enerji yönetim faaliyetlerini gerçekleştiren, Enerji Yönetim Birimi'nden sorumlu, Enerji Yöneticisi sertifikasına sahip, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nin, enerji verimliliği anlamında planladığı işlere ait bilgi ve belgeleri 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında, Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)' na giren, koordinasyonu sağlayan personeli,
- t) **Kurum Bina Enerji Verimliliği Sorumlusu:** Mühendislik, mimarlık veya teknik eğitim fakültelerin de eğitim almış, bunun da mümkün olmaması halinde diğer alanlarda lisans veya meslek yüksekokulu mezunu, kurumu adına görevlendirilen personeli,
- u) **Kalite Yönetim Sistemi (KYS):** Enerji verimliliği çalışmalarının amacına ulaşması için belirtilen tüm hedefleri, süreçleri ve prosedürleri TS EN ISO standartlarına uygun olarak dokümante eden ve uygulanmasını sağlayan sistemi,
- ü) **Kalite Yönetim Sistemleri Birimi:** Enerji verimliliği kapsamında kurumların amacına uygun, verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu yönerge ile Valilik Enerji Yönetim Birimince verilen hizmetleri TS EN ISO standartları ve Enerji Verimliliği Stratejik Plânı'na göre koordine etmek, kalite yönetim sistemini kurmak ve uygulamak amacıyla Kalite

Yönetim Temsilcisi ve Kalite Yönetim Sistemi çalışanlarından oluşan proje uzmanlarından oluşan birimi,

- v) **Komisyon:** Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Kalite, Büro Yönetim ve ENVER Portal Yazılım Sistemleri alanında Kamu Kurumları, Kamu Kurumu niteliğindeki kuruluşlar, yerel yönetimler, STK'lar ile birlikte kurulan ve enerji verimliliği çalışmalarında ortak kültür oluşturmak amacıyla kurulan komisyonu,
- y) **Proje Uzmanı:** Yerel yönetim ve kamu kurumlarında görev yapan mühendis, mimar, teknik öğretmen, öğretmen, teknik eleman veya enerji yöneticisini,
- z) **Proje:** Enerji verimli takım ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, iyileştirme ve proses düzenleme gibi yollarla gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması gibi konulardaki çözümleri içine alan ve Başkanlık tarafından tebliğ olarak yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak, bileşenler bazında hazırlanan verimlilik artırıcı projeyi,
- aa) **Sıfır Atık Uygulama Rehberi:** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sıfır atık projesi kapsamında enerji verimliliği ve çevre yönetimi konularını kapsayan İdari ve Ticari Binalar Sıfır Atık Uygulama Rehberini,
- bb) **Şef:** İlgili kanun ve yönetmelik hükümlerine göre görev yapan, büroya ait işlerin düzenli ve verimli bir şekilde yürütülmesini, yazışmaların zamanında yapılmasını ve dosyalanmasını, demirbaş eşyanın korunmasını, dairenin çalışma düzeni hakkında alınan kararların büro içinde uygulanmasını sağlamak, memurlar arasında ahenkli bir çalışma düzenini kurmak ve amirler tarafından verilen diğer görevleri yapmakla yükümlü kişiyi,
- cc) **Şirket:** Başkanlık veya yetkilendirilmiş kurumlar ile yaptıkları yetkilendirme anlaşması çerçevesinde, enerji verimliliği hizmetlerini yürütmek üzere yetki belgesi verilen enerji verimliliği danışmanlık (EVD) şirketlerini,
- çç) **Tahakkuk Memuru:** İlgili kamu kurumlarının faturalarının (elektrik, su, doğalgaz) ödeme işlemlerini gerçekleştiren ve takip eden personeli,
- dd) **Teknik Personel:** Mesleki ortaöğretim, ön lisans veya lisans eğitimi almış, alanında uzman veya Enerji Yöneticisi Sertifikasına sahip personeli,
- ee) **TS EN ISO 50001:** Ulusal veya Uluslararası Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardını,
- ff) **Yazılım Uzmanı:** Ön Lisans veya Lisans eğitimi mezunu Teknik Öğretmen veya mühendislik fakültelerinin Elektronik veya Bilgisayar Mühendisliği mezunu, alanında uzman kişiyi,
- gg) **Yönerge:** İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi Yönergesi kapsamında faaliyet gösterecek Kurum Enerji Yönetim Biriminin, kurumları bünyesinde enerjinin etkin ve

verimli kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin kurum bütçesi üzerindeki yükünün azaltılması, çevrenin korunması, enerji kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla yapılacak çalışmaların usul ve esaslarını kapsayan ve Başkanlıktan uygun görüş alınan yönergeyi, ifade eder.

(2) Aksi bu yönergede açıkça belirtilmedikçe, bu yönergede yer alan terim, kavram ve kısaltmaların, enerji verimliliğine ilişkin mevzuatta tanımlanan anlamları esas alınır.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu yönergenin ilkesi, İstanbul Valiliği'ne bağlı kurumlarda enerji yönetimi faaliyetlerinin bir plan ve program dâhilinde yürütülmesini sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Sorumluluk

İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Biriminin Kuruluşu:

MADDE 6 – (1) 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu'nun 7'nci Maddesi'nin 1'inci Fıkrası'nın (a) Bendi'nin 2 numaralı alt bendine dayanılarak; 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik'te belirtilen görevleri yapmak, hizmet ve uygulamaları takip, kontrol, denetim ve koordine organı olarak faaliyette bulunmak üzere sorumlulukları ve özellikleri belirtilen; İstanbul Valiliği uhdesinde Enerji Yönetim Birimi kurulur.

Gerektiğinde hizmetin işleyişi sırasında ihtiyaç duyulması halinde diğer kadro ve unvanlardan; Enerji Yöneticisi, Komisyon Başkanı, Proje Uzmanı, Teknik Personel, Şef, Tahakkuk Memuru ve Memur Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı'nın teklifi, Vali'nin onayı ile İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nde görevlendirilir.

Görevlendirilenler bağlı buldukları kurum kuruluş mevzuatınca belirlenen ek ücret ve diğer her türlü ödemeleri yine tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre kurumlarınca karşılanır.

İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'ne bağlı alt birimler şunlardır:

a) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi:

- 1- Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Kalite, Büro Yönetim ve ENVER Portal Yazılım Sistemleri Birimleri,
- 2- Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Yazılım Yönetim Sistemleri Komisyonları,
- 3- Enerji Verimliliği Platformu,

b) Kurum Enerji Yönetim Birimi:

İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi Yönergesi kapsamında faaliyet gösterecek Kurum Enerji Yönetim Birimi'nin, kurumları bünyesinde enerjinin etkin ve verimli kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin kurum bütçesi üzerindeki yükünün azaltılması, çevrenin korunması, enerji kullanımında verimliliğin artırılması amacıyla yapılacak çalışmaların usul ve esaslarını kapsayan ve Başkanlık'tan uygun görüş alınan yönergeye göre kurulan birimdir.

(2) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi **Ek-1**'de verilen organizasyon şemasındaki hiyerarşiye göre faaliyetlerini yürütür.

(3) İstanbul Valiliği Enerji Yönetimi Birimi, enerji verimliliği kapsamında aşağıdaki faaliyetleri yürütür:

- a) Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik'te yer alan eğitim ve sertifikalandırma faaliyetleri için Başkanlık ile iş birliği yapılması,
- b) Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 30'uncu maddesi gereği Başkanlık tarafından, kamu kesimine ait enerji yöneticisi görevlendirmek ile yükümlü binalarda enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirlerin ve bunların fayda ve maliyetlerini belirlemek üzere etüt yapılacak kurumların belirlenmesi, süreci takip ederek Başkanlık ile işbirliği yapılması,
- c) 05.12.2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği kamu kurumlarına ait binalarda Enerji Kimlik Belgesi'nin alınmasının sağlanması ve Başkanlık ile işbirliğinde bulunulması,
- ç) Enerji yönetimi konusunda hedef ve öncelikleri tanımlayan bir enerji politikasının oluşturulması, enerji yöneticisinin veya enerji yönetim biriminin hiyerarşik yapı içindeki yerinin, görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlanması, bunları yazılı kurallar halinde yayımlamak suretiyle tüm çalışanların ve enerji yönetimi faaliyetleri ile ilgili kişilerin bunlardan haberdar edilmesi,
- d) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi ve Kurum Enerji Yöneticileri ile enerji

politikalarının oluşturulması ve süreç yönetimi amacıyla **3(üç) ayda** bir toplantı, Kurum Enerji Yönetim Birimi Başkanları ile de **6 (altı) ayda** bir “**Enerji Verimliliği Eylem Planı**” toplantısı yapılması,

e) Tüketim alışkanlıklarının iyileştirilmesine, gereksiz ve bilinçsiz kullanımın önlenmesine yönelik önlemlerin ve prosedürlerin belirlenmesi, tanıtımının yapılması ve çalışanların bilgi ve bilinç düzeyini artırıcı eğitim programlarının düzenlenmesi,

f) Enerji tüketen sistemler, süreçler veya ekipmanlar üzerinde yapılabilecek tadilatların belirlenmesi ve uygulanması,

g) Etütlerin yapılması, projelerin hazırlanması ve uygulanması,

ğ) Enerji tüketen ekipmanların verimliliklerinin izlenmesi, bakım ve kalibrasyonlarının zamanında yapılması,

h) Yönetime sunulmak üzere, enerji ihtiyaçlarının ve verimlilik artırıcı uygulamaların planlarının, bütçe ihtiyaçlarının, fayda ve maliyet analizlerinin hazırlanması,

ı) Enerji tüketiminin ve maliyetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve periyodik raporlar üretilmesi,

i) Enerji tüketimlerini izlemek için ihtiyaç duyulan sayaç ve ölçüm cihazlarının temin edilmesi, montajı ve kalibrasyonlarının zamanında yapılması,

j) Özgül enerji tüketiminin, mal veya hizmet üretimi ile enerji tüketimi ilişkisinin, enerji maliyetlerinin, işletmenin enerji yoğunluğunun izlenmesi ve bunları iyileştirici önerilerin hazırlanması,

k) Enerji kompozisyonunun değiştirilmesi ve alternatif yakıt kullanımı ile ilgili imkânların araştırılması, çevrenin korunmasına, çevreye zararlı salınımların azaltılmasına ve sınır değerlerin aşılmamasına yönelik önlemlerin hazırlanarak bunların uygulanması,

l) Enerji ikmal kesintisi durumunda uygulanmak üzere petrol ve doğal gaz kullanımını azaltmaya yönelik alternatif planların hazırlanması,

m) Enerji kullanımına ve enerji yönetimi konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yıllık bilgilerin her yıl **Mart ayı sonuna** kadar Başkanlığa gönderilmesi, Başkanlık bünyesinde bulunan Enerji Verimliliği Portalı’na veri girişlerinin yapılması veya yapılmasının sağlanması,

n) Toplam ve birim ürün veya fayda başına karbondioksit salınımlarının ve enerji verimliliği tedbirleri ile azaltılabilecek salınım miktarlarının belirlenmesi,

o) İstanbul Valililiği’ne bağlı binalardaki enerji yönetim faaliyetlerinin belgelendirmeye esas olan yürürlükteki ulusal veya uluslararası ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardına uygun şekilde yürütülmesi veya yürütülmesinin sağlanması,

ö) Görevlendirilen enerji yöneticilerinin kimlik, özgeçmiş, adres ve iletişim bilgilerinin Başkanlığa bildirilmesi,

- p) Yapı kullanma izni alınan ve toplam inşaat alanı **onbin metrekarenin üzerinde** olan kamu kurum binalarının yapı kullanma izni alınması ve takip eden bir yıl içinde Başkanlığa bildirilmesi,
- r) Yapı kullanma izni alınan veya faaliyete geçen hizmet binalarından, kamu kurum binalarında enerji yönetimi uygulanması, enerji yöneticisi görevlendirilmesi veya enerji yönetim birimi kurulması için **altmış takvim günü** içinde Başkanlığa bildirilmesi,
- s) Enerji yöneticisi değişikliklerinde, görevde bulunanın ayrılmasını takip eden **altmış** takvim günü içinde yeni enerji yöneticisinin görevlendirilerek Başkanlığa bildirilmesi,
- ş) Kamu Kurumu kesiminde faaliyet yürüten kurum ve kuruluşlarda toplumda enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, Başkanlık ile koordineli olarak tanıtım ve bilinçlendirme etkinliklerinin düzenlenmesi veya Başkanlık tarafından organize edilen etkinliklere katkıda bulunulması,
- t) Elektrik ve/veya doğal gaz satışı yapan tüzel kişilerden, İstanbul Valiliği ve Kurum Müdürlüklerine ait aboneliklerin, bir önceki mali yılın tüketim miktarı ve bu miktara karşılık gelen tüketim bedelini içeren bilgilerine ENVER Portal **yazılımı** ortamında erişilmesinin sağlanması,
- u) Kamu kurumu kesiminde enerji tüketiminin azaltılması için çalışanları bilinçlendirmek üzere **hizmetiçi eğitim seminerleri** düzenlenmesi, çalışanların çalıştıkları yerlerin enerji tüketimi hakkında bilgilendirilmesi,
- ü) Herkesin görebileceği yerlere, yemekhane, konferans salonu, geçiş bölgeleri ve benzeri yerlere, kullanılmayan lambaların söndürülmesine, elektrikli ev aletleri ve ampullere yönelik verimlilik etiketlerinin tanıtılmasına, ofis cihazlarının kullanılmadığı durumlarda kapatılmasına yönelik afişler ve spotların asılması,
- v) Her yıl Ocak ayının ikinci haftasında kutlanan **Enerji Verimliliği Haftası** etkinlikleri kapsamında, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul ve kurumlarda enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, Başkanlık ile koordineli olarak tanıtım ve bilinçlendirme etkinliklerinin düzenlenmesi veya Başkanlık tarafından organize edilen etkinliklere katkıda bulunulması,
- y) İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından il çapında ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik enerji verimliliği ile ilgili etkinlikler için gerekli tedbirlerin alınması,
- z) İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından ilkokul, ortaokul, ortaöğretim ve yaygın öğretim kurumlarında enerji verimliliği kulübü oluşturulması ve kulüp çalışmaları ile öğrencilerin ders yılı içerisinde hazırlayacakları ödev ve projelerde enerji verimliliğiyle ilgili konulara yer verilmesi için gerekli tedbirlerin alınması,
- aa) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan sıfır atık projesi kapsamında enerji verimliliği ve çevre yönetimi konularını kapsayan "İdari ve Ticari Binalar Sıfır Atık Uygulama Rehberi"ne göre çalışmalar yapılması,

bb) Kamu kurum ve kuruluşlarında yıllık periyodik bakım ve periyodik kontrolleri ile ilgili iş ve işlemlerinde koordinasyonun sağlanması,

(4) Kamu Kurumu binalarında yapılacak enerji verimliliğini artırıcı etüt ve proje çalışmaları çerçevesinde, mevcut tesislerin işletilmesi, yeni tesislerin kurulması, kapasite arttırımı ve modernizasyon çalışmaları, enerji yöneticilerinin kanun ve yönetmelikler kapsamındaki görevlerinin yerine getirilmesi işlemlerinde aşağıda tanımlanan usul ve esaslar öncelikle dikkate alınır:

- a) Başkanlık tarafından, kamu kurumlarına ait enerji yöneticisi görevlendirilmesi gereken binalarda enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirler ve bunların fayda ve maliyetlerini belirlemek üzere etütler yapılır veya şirketlere yaptırılır. Bu etütler her on yılda bir yenilenir. Başkanlık tarafından bu etütlerin yapılmasında yıllık toplam enerji tüketimi yüksek olan binalara öncelik verilir. Kamu kurum ve kuruluşları bu etütlerin yapılması için gerekli koşulları sağlar. Etüdün tamamlanmasını takip eden yıllarda, kurum ve kuruluşların bütçelerinde bakım ve idameye ilişkin konulan ödenekler öncelikle bu etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin hazırlanması ve uygulanması için kullanılır.
- b) Kamu kurumlarında yapılan veya yaptırılan etütlere ilişkin raporlar ve etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin birer sureti ilgili kurum veya kuruluş tarafından Başkanlığa gönderilir.
- c) Kamu kurumlarına ait bina ve işletmelerin enerji kullanımı **2023 yılına kadar %15 oranında düşürülür**. Her bir kurum ve kuruluş faaliyetlerine uygun şekilde, birim-alan, kişi-birim, mal-birim hizmet-birim gibi kriter başına tükettikleri **birim enerjileri** belirler ve Başkanlığa bildirir.
- ç) Kamu kurum yöneticileri görev ve sorumluluk alanına giren konularda her beş yılda bir, son üç yıla ait yıllık toplam enerji tüketim değerlerini hesaplamakla yükümlüdür. Söz konusu hesaplamaların yapılmasında 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Arttırılmasına Dair Yönetmelik’in 9’uncu Maddesi’nin 6’ncı Fıkrası’nın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen usul ve esaslara göre hareket edilir.
- d) Kamu kurum yöneticileri, Valilik Enerji Yönetim Birimi çalışanları ve proje uzmanlarının yerinde yapacağı denetleme ve incelemeler için talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve gereken şartları sağlamak zorundadır.
- e) Kamu kurumlarına ait bina ve eklentilerde enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik etüdlerle belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin olarak, tasarruf veya performans

garantili proje uygulamaları, periyodik bakım, onarım ve kurulumda hizmet alınacak veya sözleşme yapılacak tüzel kişilerin yetkilendirilmiş olması şarttır.

- f) “Kamu Binalarında Tasarruf Hedefi Ve Uygulama Rehberi”ne göre 2023 yılı sonuna kadar asgari %15 enerji tasarrufu sağlanabilmesi amacıyla yürütülecek iş ve işlemleri yapar.
- g) Yakma sistemlerinde yanma kontrolü ve optimizasyonu ile yakıtların verimli yakılması sağlanır.
- ğ) Isıtma, soğutma, iklimlendirme ve ısı transferinde en yüksek verimin elde edilmesi sağlanır.
- h) Sıcak ve soğuk yüzeylerde ısı yalıtımının standartlara uygun olarak yapılması, ısı üreten, dağıtan ve kullanan tüm ünitelerin yalıtılarak istenmeyen ısı kayıplarının veya kazançlarının en aza indirilmesi sağlanır.
- ı) Atık ısı geri kazanımı sağlanır.
- i) Isının işe dönüştürülmesinde verimlilik artırılır.
- j) Elektrik tüketiminde kayıplar önlenir.
- k) Serbest tüketici kapsamında olan kamu kurumlarının indirimli elektrik, doğalgaz ve su anlaşmaları için altyapı oluşturulur ve sözleşme hazırlanır.
- l) Elektrik enerjisinin mekanik enerjiye veya ısıya dönüşümünde verimlilik artırılır.
- m) Otomatik kontrol uygulamaları ile verimlilik artışında insan faktörü en aza indirilir.
- n) Kesintisiz enerji arzı sağlayacak girdilerin seçimine dikkat edilir.
- o) Makineler enerji verimliliği yüksek olan teknolojiler arasından, standardizasyon ve kalite güvenlik sisteminin gereklerine dikkat edilerek seçilir.
- ö) İstenmeyen ısı kayıpları veya ısı kazançları en alt düzeyde olacak şekilde projelendirilir ve uygulamanın projeye uygun olarak gerçekleştirilmesi sağlanır.
- p) İnşaa ve montaj aşamasında enerji verimliliği ile ilgili ölçüm cihazları temin ve monte edilir.
- r) Yenilenebilir enerji, ısı pompası ve kojenerasyon uygulamaları analiz edilir.
- s) İç aydınlatmada kullanılan floresan armatürlerdeki manyetik balastların elektronik balastlar ile değişimi sağlanacaktır. Ekonomik ömrü dolan armatürler yerine ise en az T5 sınıfı floresan lamba ya da LED armatür kullanılır.
- ş) Dış aydınlatmada kullanılan metal halinde ve civa buharlı armatürlerin LED armatürler ile dönüşümü sağlanır.
- t) Aydınlatmada kontrol sistemlerinin kullanılması ve gün ışığından daha fazla yararlanılması sağlanır.
- u) Enerji tüketen veya dönüştüren ekipmanlar için ilgili mevzuat kapsamında tanımlanan asgari verimlilik kriterleri sağlanır.

- ü) Camlarda düşük ısı yayımlı, ısı kontrol kaplamalı çift cam sistemlerinin kullanılması sağlanır.
- v) Başkanlık tarafından yapılacak veya şirketlere yaptırılacak etüt çalışmaları için gerekli koşulların sağlanması zorunludur.

İstanbul Valiliği Enerji Yöneticisinin Görevlendirilmesi ve Görevleri:

MADDE 7 – (1) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında enerji yöneticisinin görevlendirilmesi:

- a) 18/04/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik” esaslarına göre “Enerji Yöneticisi Sertifikası” sahibi, tercihen ulusal veya uluslararası ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi ile ilgili iç tetkik veya baş tetkikçi eğitimi almış olanlardan Vali Yardımcısı’nın teklifi, Vali’nin onayı ile görevlendirilen temsile, ilzama ve talebe ilişkin belgeleri imzalamaya yetkili kişidir.
- b) Görevlendirilenler bağlı buldukları kurum kuruluş mevzuatınca belirlenen ek ücret ve diğer her türlü ödemeleri yine tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre kurumlarınca karşılanır.
- c) (2) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında enerji yöneticisinin görevleri şunlardır:
- ç) “5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu”na ve kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik, genelge ve tebliğ hükümlerine göre enerji yönetimi kapsamındaki çalışmaları yapar.
- d) Enerji yönetimi metodolojisine göre veri toplama, değerlendirme ve planlama, uygulama, raporlama, enerji yönetim ve verimlilikte devamlılığı sağlama çalışmalarını yapar, sonuçlarına göre kararlar alır, uygulanması için Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısının onayına sunar.
- e) “5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu”na ve kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik, genelge ve tebliğ hükümlerine göre emirleri yerine getirmek için denetimler yapar, eksiklikleri belirler, tutanak ve rapor hazırlayarak Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısının onayına sunar.
- f) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi, Kurum Enerji Yönetim Birimi, Kurum Enerji Yöneticileri, Kurum Bina Enerji Verimliliği Sorumluları arasında yönetim ve koordinasyonu sağlar.
- g) Valilik Enerji Yönetim Birimi ve Kurum Enerji Yönetim Birimi toplantılarını Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı adına yönetir, sonuç raporunu hazırlar ve Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısına sunar.

- ğ) Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, plân, program dâhilinde amirlerinin kendisine verdiği görevleri yapar.
- h) Görev alanındaki hizmetlerin daha iyi yürütülmesi ve geliştirilmesini sağlamak için Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısına teklifte bulunur.
- ı) Görev alanına giren konularda istenen bilgilerin ilgili makamlara zamanında ulaştırılmasını sağlar.
- i) Valilik Enerji Yönetim Biriminde görevli öğretmenlerin puantajlarını hazırlar, onaylar ve okul/kurumlarına gönderir.
- j) Gelişme ve uygulamalarla ilgili hususları Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısına bildirir.
- k) Kamu kurumlarının yıllık periyodik bakım ve periyodik kontrol yapmaya yetkili kişilerin görevlendirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yapar.
- l) Bakanlığın ve Başkanlığın düzenleyeceği faaliyetlere Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısının bilgisi dâhilinde katılır.
- m) Enerji Verimliliği ile ilgili il bünyesinde yapılacak Hizmet İçi Eğitim faaliyetlerini planlar ve Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısının onayına sunar.

Elektrik, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Kalite, Büro Yönetimi Yazılım Sistemleri Birim Yöneticisi Görevlendirilmesi ve Görevleri:

MADDE 8 – (1) Elektrik, Su, Mekanik Tesisat, Bina, IT, Kalite, Büro Yönetimi Yazılım Sistemleri Birim Yöneticisi Görevlendirilmesi:

- a) Alanında lisans eğitimi almış Teknik Öğretmenler veya Mühendisler arasından veya 18/4/2007 tarihli ve “5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu” ve 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik” esaslarına göre tercihen “Enerji Yöneticisi Sertifikası” sahibi, ulusal veya uluslararası ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi ile ilgili iç tetkik veya baş tetkikçi eğitimi almış olanlardan İstanbul Valiliği Enerji Yöneticisinin inhası, Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısının teklifi, Valinin onayı ile Valilik Enerji Yöneticisine bağlı çalışmak üzere birim yöneticisi olarak görevlendirilir. Birim yöneticisi; elektrik, mekanik tesisat, bina, IT, kalite, büro yönetim ve ENVER Portal Yazılım Sistemleri yönetimi ile ilgili faaliyetlerin yerine getirilmesinden yönetim adına sorumlu, temsile, ilzama ve talebe ilişkin belgeleri imzalamaya yetkili kişidir.
- b) Görevlendirilenler bağlı buldukları kurum kuruluş mevzuatınca belirlenen ek ücret ve diğer her türlü ödemeleri yine tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre kurumlarınca

karşılır.

- c) Birim yöneticileri 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik”in 8’inci Maddesi’nin (1) Fıkrası’nda ve bu yönergenin 3’üncü Maddesi’nin 1’inci Fıkrası’nda sıralanan dayanaklardaki kanun, yönetmelik, yönerge ve genelgelerde belirtilen hükümlere uygun hareket eder.

(2) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **Elektrik Sistemleri Birim Yöneticisinin** görevleri şunlardır:

- a) Elektrik Mühendisleri Odası’ndan alınan “SMM Belgesi” ve Elektrik Teknisyenleri Odası’ndan alınan “Serbest Tesisatçı Belgesi” sahibi ve BEDAŞ ve AYEDAŞ tarafından yetkilendirilen bakım firmalarına periyodik bakım işlemlerinin yaptırılmasını sağlar.
- b) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında, kamu kurum binalarında Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği’ne göre bakım onarımlar için periyodik bakım formu, sözleşme ve teknik şartnamelerin hazırlanması, uygulanması, kontrol ve denetimlerin yapılması faaliyetlerini gerçekleştirir.
- c) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; Elektrik sistemlerine ait verileri toplama, değerlendirme, raporlama, kamu kurumları ile Valilik Enerji Yönetimi Birimi arasındaki iletişimi sağlama, aboneliklere ait bağlantı bedellerinin incelenmesi, güvence bedellerinin hesaplanması, verilerin Enerji Verimliliği Yazılımı’na (ENVER Portal) girilmesinin sağlanması, kontrol edilmesi ve enerji yönetimi ile ilgili kamu kurumların bilgilendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirir.
- d) Elektrik Yönetim Sistemleri Komisyonu’na başkanlık yapar.

(2) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **Mekanik Tesisat Yönetim Sistemleri Birim Yöneticisi’nin** görevleri şunlardır:

- a) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; kamu kurumlarına ait abone bilgilerine ve aylık tüketim miktarlarını gösteren fatura ayrıntılarına yönelik hazırlanan Enerji Verimliliği Yazılımı’na (ENVER Portal) fatura sisteminden mutabık kalınan verilerin aktarımını yapma, hali hazırda kullanılmakta olan sayaçlara elektronik ekipmanlar eklenerek veya gereken durumlarda sayaç değişimlerine gidilerek uzaktan okuma sistemlerinin kurulumunu planlama, kamu kurumlarındaki ısıtma sistemi, doğalgaz sistemi, soğutma sistemi, havalandırma sistemi, yangın söndürme sistemi ve temiz su sistemlerinde enerji verimliliği ve iş sağlığı açısından cihazların yıllık periyodik bakım formlarını hazırlar.

b) Cihazların yıllık periyodik bakımlarının Valilik Enerji Yönetimi Birimi tarafından yetki belgesi verilen yetkili servislere yaptırılarak sonuçların incelenmesi, sorun olan yerlerde denetim ve baca gazı ölçümleri yapılarak sistem verimliliğinin ve güvenliğinin artırılması faaliyetlerini gerçekleştirir.

c) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında, kamu kurum binalarında mekanik tesisat sistemi bakım onarımları için periyodik bakım formu, sözleşme ve teknik şartnamelerin hazırlanması, uygulanması, kontrol ve denetimlerin yapılması faaliyetlerini gerçekleştirir.

d) Kamu kurumlarındaki doğalgaz projelerinin tamamlanması amacıyla, doğal gaz dağıtım firmaları ile gerekli durumlarda görüşür ve yazışmaları yapar.

e) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; **mekanik tesisat sistemlerine** ait verileri toplama, değerlendirme, raporlama, kamu kurumları ile Valilik Enerji Yönetim Birimi arasındaki iletişimi sağlama, aboneliklere ait bağlantı bedellerinin incelenmesi, güvence bedellerinin hesaplanması, verilerin Enerji Verimliliği Yazılımı'na (ENVER Portal) girilmesi, girilmesinin sağlanması, kontrol edilmesi ve enerji yönetimi ile ilgili kamu kurumların bilgilendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirir.

f) Mekanik Tesisat Yönetim Sistemleri Komisyonuna Başkanlık yapar.

(3) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **Bina Sistemleri Birim Yöneticisinin** görevleri şunlardır:

a) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; kamu kurumlarındaki tüm bina sistem elemanlarının ve teknik verilerinin Enerji Verimliliği Yazılımı'na (ENVER Portal) girilmesi işlemlerini takip eder.

b) Gerekli duyulan durumlarda binanın yalıtım, izolasyon, çatı işleri gibi düzenlemeleri, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi tarafından yetkilendirilen firmalara yaptırılmasını sağlar.

c) 05.12.2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" gereği kamu binalarına ait Enerji Kimlik Belgesinin alınmasını sağlar.

d) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında İstanbul Valiliği'ne bağlı kurumlara yönelik su aboneliği altyapı sistemlerinin niteliklerinin artırılması, binanın su kullanımını ilgilendiren konularda düzenlenecek değişikliklerin planlanması ve sonucunda İstanbul genelindeki bina envanterinin oluşturulması, güncel tutulması, toplumdaki su kültürü ve tasarruf bilincinin geliştirilmesi, abone bilgileri ve aylık tüketim miktarlarını gösteren fatura ayrıntılarına yönelik hazırlanan Enerji Verimliliği Yazılımı'na (ENVER Portal) İstanbul Su Kanalizasyon

İdaresi (İSKİ) fatura sisteminden mutabık kalınan verilerin aktarımının yapılması, kamu kurumlarında hali hazırda kullanılmakta olan sayaçlara elektronik ekipmanlar eklenerek, gereken durumlarda sayaç değişimlerine gidilerek uzaktan okuma sistemlerinin kurulumunun planlaması faaliyetlerini gerçekleştirir.

- e) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; **su tesisat sistemlerine** ait verileri toplama, değerlendirme, raporlama, kamu kurumları ile Valilik Enerji Yönetimi Birimi arasındaki iletişimi sağlama, aboneliklere ait bağlantı bedellerinin incelenmesi, verilerin Enerji Verimliliği Yazılımı'na (ENVER Portal) girilmesi, girilmesinin sağlanması, kontrol edilmesi ve enerji yönetimi ile ilgili kamu kurumların bilgilendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirir.
- f) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan Sıfır Atık Projesi kapsamında enerji verimliliği ve çevre yönetimi konularını kapsayan “İdari ve Ticari Binalar Sıfır Atık Uygulama Rehberi”ne göre çalışmalar yapar.
- g) Bina Yönetim Sistemleri Komisyonuna Başkanlık yapar.

(4) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **IT Yönetimi Sistemleri Birim Yöneticisinin** görevleri şunlardır:

- a) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; **elektrik, su, mekanik ve bina sistemleri** birimlerine ait verileri toplama, değerlendirme, raporlama, kamu kurumları ile İstanbul Valiliği Enerji Yönetimi Birimi arasındaki iletişimi sağlama, aboneliklere ait bağlantı ve güvence bedellerinin incelenmesi, verilerin Enerji Verimliliği Yazılımı'na (ENVER Portal) girilmesinin kontrol edilmesi ve enerji yönetimi ile ilgili kamu kurumlarının bilgilendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirir.
- b) IT Yönetim Sistemleri Komisyonu'na Başkanlık yapar.

(5) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **ENVER Portal Yazılım Sistemleri Birim Yöneticisinin** görevleri şunlardır:

- a) 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik”in 8’inci maddesi (1) fıkrasında ve bu yönergenin 3’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında sıralanan dayanaklardaki kanun, yönetmelik, yönerge ve genelgelerde belirtilen hükümlere uygun hareket eder.
- b) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)’nın hazırlanması, eklemelerin yapılması, güncellenmesi, kullanıcı oturumları ile ilgili şifrelerin ilgili kişilere verilmesi ve takibinin yapılması, ENVER Portal yazılımına ait modüller ile ilgili

güncellemelerin, geliştirme çalışmalarının ve bilgi girişlerinin yapılması, enerji yönetimi ile ilgili e-öğrenme portalının hazırlanarak Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)'na entegre edilmesi faaliyetlerini gerçekleştirir.

c) Yazılım Yönetim Sistemleri Komisyonu'na Başkanlık yapar.

(6) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **Kalite Yönetim Sistemleri Birimi Yöneticisinin** Görevleri şunlardır:

- a) 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik" in 8'inci maddesi (1) fıkrasında ve bu yönergenin 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında sıralanan dayanaklardaki kanun, yönetmelik, yönerge ve genelgelerde belirtilen hükümlere uygun hareket eder.
- b) Enerji verimliliği kapsamında kamu kurumlarının amacına uygun, verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu yönerge ile İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimine verilen hizmetleri TS EN ISO standartları ve Enerji Verimliliği Eylem Plânına göre koordine etmek, kalite yönetim sistemini kurmak, uygulamaktan ve Birim Yönetiminden sorumludur.
- c) Kalite Yönetim Sistemleri Komisyonuna Başkanlık yapar.

(7) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında **Büro Yönetim Sistemleri Birim Yöneticisinin** görevleri şunlardır:

- a) 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik" in 8'inci maddesi (1) fıkrasında ve bu yönergenin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında sıralanan dayanaklardaki kanun, yönetmelik, yönerge ve genelgelerde belirtilen hükümlere uygun hareket eder.
- b) Enerji verimliliği kapsamında kamu kurumlarının amacına uygun, verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak, bu yönerge ile İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimine verilen hizmetleri kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, plân, program ve emirler doğrultusunda plânlamak, yönlendirmek, koordine etmek suretiyle yerine getirmekle sorumludur.

Kurum Enerji Yönetim Biriminin Oluşturulması ve Görevleri:

MADDE 9 – (1) "5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu" nun yedinci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 4 numaralı alt bendine dayanılarak; 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin

Artırılmasına Dair Yönetmelik”te belirtilen görevleri yapmak, hizmet ve uygulamaları takip, kontrol ve koordine organı olarak faaliyette bulunmak üzere sorumlulukları ve özellikleri belirtilen Kurum Enerji Yönetim Birimi;

- a) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında Kurum Enerji Yönetim Birimi, Kurum Müdürü’nün inhası, Enerji Verimliliği Koordinatör Vali Yardımcısı’nın teklifi, Vali’nin onayı ile Kurum Müdürlükleri bünyesinde oluşturulur ve çalışma usul ve esaslarını içeren yönergeyi hazırlar.
- b) 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik”in 8’inci maddesi (1) fıkrasında ve bu yönergenin üçüncü maddesinin birinci fıkrasında sıralanan dayanaklardaki kanun, yönetmelik, yönerge ve genelgelde belirtilen hükümlere uygun hareket eder.
- c) Kurum Enerji Yönetim Birimi; Enerji Yöneticisi/Yöneticileri, Kurum Bina Enerji Verimliliği Sorumlusu, Teknik Personel, Destek, İdari ve Mali Hizmetlerde görevli personel, Proje Uzmanı, Tahakkuk Memuru, Memurdan oluşur.
- ç) (2) Kurum Enerji Yönetim Birimi aşağıdaki faaliyetleri yürütür:
- d) Enerji yönetimi konusundaki hedef ve öncelikleri tanımlayan bir enerji politikasının oluşturulması; enerji yöneticisinin veya enerji yönetim biriminin hiyerarşik yapı içindeki yerinin görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlanması, bunları yazılı kurallar halinde yayımlamak suretiyle tüm çalışanların ve enerji yönetimi faaliyetleri ile ilgili kişilerin bunlardan haberdar edilmesi,
- e) Enerji yönetimi ve verimliliği kapsamında; toplantıların yapılması, enerji verimliliği çalışmalarının planlanması, denetlenmesi, raporların hazırlanması, Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)’ na bilgilerin girilmesi, kontrol edilmesi, bağlı kurumlarından gelen faturaların takibininin yapılarak ödeme cetvellerinin düzenlenmesi ve İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi ile koordineli çalışmaların yapılması,
- f) Kurum Enerji Yönetim Birimi başkanlığında kurum enerji politikasının oluşturulması ve süreç yönetimi amacıyla her ay toplantı yapılması, alınan karar ve yapılan çalışmaların bir rapor halinde İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi’ne gönderilmesi,
- g) Tüketim alışkanlıklarının iyileştirilmesi, gereksiz ve bilinçsiz kullanımın önüne geçilmesine yönelik önlemlerin ve prosedürlerin belirlenmesi, tanıtımının yapılması ve çalışanların bilgi ve bilinç düzeyini artırıcı eğitim programları düzenlenmesi,
- ğ) Enerji tüketen sistemler, süreçler veya ekipmanlar üzerinde yapılabilecek tadilatların belirlenmesi ve uygulanması,
- h) Etütlerin yapılması, projelerin hazırlanması ve uygulanması,

- ı) Enerji tüketen ekipmanların verimliliklerinin izlenmesi, periyodik bakım ve kalibrasyonlarının zamanında yapılması,
- i) Yönetime sunulmak üzere, enerji ihtiyaçlarının ve verimlilik artırıcı uygulamaların planlarının, bütçe ihtiyaçlarının, fayda ve maliyet analizlerinin hazırlanması,
- j) Enerji tüketiminin ve maliyetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve periyodik raporların düzenlenmesi,
- k) Enerji tüketimlerini izlemek için ihtiyaç duyulan sayaç ve ölçüm cihazlarının temin edilmesi, montajı ve kalibrasyonlarının zamanında yapılması,
- l) Özgül enerji tüketiminin, mal veya hizmet üretimi ile enerji tüketimi ilişkisinin, enerji maliyetlerinin, işletmenin enerji yoğunluğunun izlenmesi ve bunları iyileştirici önerilerin hazırlanması,
- m) Enerji kompozisyonunun değiştirilmesi ve alternatif yakıt kullanımı ile ilgili imkânların araştırılmasına, çevrenin korunmasına, çevreye zararlı salınımların azaltılmasına ve sınır değerlerin aşılmamasına yönelik önlemlerin hazırlanarak bunların uygulanması,
- n) Toplam ve birim ürün veya fayda başına karbondioksit salınımlarının ve enerji verimliliği tedbirleri ile azaltılabilecek salınım miktarlarının belirlenmesi.
- o) Yapı kullanma izni alınan, toplam inşaat alanı on bin metrekarenin üzerinde olan kamu kurumu binaları için yapı kullanma izni alınmasını takip eden bir yıl içinde İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'ne bildirilmesi,
- ö) Yapı kullanma izni alınan veya faaliyete geçen kamu kurumu binalarında, enerji yönetimi uygulanması, enerji yöneticisi görevlendirilmesi veya enerji yönetim birimi kurulması için altmış takvim günü içinde İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'ne bildirilmesi,
- p) Enerji yöneticisi değişikliklerinde, görevde bulunanın ayrılmasını takip eden altmış takvim günü içinde yeni enerji yöneticisi görevlendirerek İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimine bildirilmesi,
- r) Kamuda faaliyet yürüten kurum ve kuruluşlar ile toplumda enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi ile koordineli olarak tanıtım ve bilinçlendirme etkinliklerin düzenlenmesi veya İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi tarafından organize edilen etkinliklere katkıda bulunması,
- s) Kurum müdürlüğüne bağlı aboneliklere ait, 2017 yılından itibaren tüketim miktarı ve bu miktara karşılık gelen tüketim bedelini içeren bilgileri ENVER Portal yazılım ortamına girilmesi,
- ş) Kamu kurumlarında enerji tüketiminin azaltılması için çalışanları bilinçlendirmek üzere hizmetiçi eğitim seminerleri düzenlenmesi ve çalışanların, çalıştıkları yerlerin enerji tüketimi hakkında bilgilendirilmesi,

- t) Herkesin görebileceği yerlere -yemekhane, konferans salonu, geçiş bölgeleri ve benzeri-kullanılmayan lambaların söndürülmesi, elektrikli ev aletleri ve aydınlatma elemanlarının verimlilik etiketlerinin tanıtılması, ofis cihazlarının kullanılmadığı durumlarda kapatılmasına yönelik afişler ve spotların asılması,
- u) Kurum Enerji Yönetim Birimi, kendisine bağlı kurumlarda enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, her yıl ocak ayının ikinci haftasında Enerji Verimliliği Haftası etkinlikleri kapsamında İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi koordinasyonu ile eşzamanlı olarak; konferans, sergi, fuar ve yarışma gibi bilinçlendirme etkinliklerinin düzenlenmesi ve etkinlik sonuçlarının İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'ne raporla bildirilmesi.

Sorumluluk, kontrol ve rapor verme esasları:

MADDE 10 – (1)

Bu Yönerge hükümlerinin uygulanmasından İstanbul Valiliği ile Valiliğe bağlı tüm birim, kurumlar ve enerji yöneticileri sorumludur.

(2) Yönerge hükümlerinin gereğince uygulanıp uygulanmadığı Bakanlık Müfettişleri, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nde görevlendirilen Enerji Yöneticileri tarafından denetlenir, gerektiğinde İstanbul Valisi'ne sunulmak üzere rapor düzenlenir.

Değişiklik esasları:

MADDE 11– (1) Bu yönergede, mevzuattaki değişiklikler ve ihtiyaçlar göz önüne alınarak, Teftiş Kurulu Başkanlığınca veya İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Biriminde görevlendirilen Enerji Yöneticilerinin teklifi üzerine, İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'nin koordinasyonunda hazırlanan değişiklik teklifleri, **Başkanlığın Olur'**una sunulur.

Dağıtım ve kullanma esasları:

MADDE 12 - (1) Bu yönerge gizli olmayıp, Kaymakamlıklara, Kamu Kurum Müdürlüklerine ve Yerel Yönetimlere dağıtılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Verimlilik Artırıcı Önlemler

Enerji verimliliğinin artırılması için alınabilecek öncelikli tedbirler:

MADDE 13 – (1) Kamu kurumlarının enerji kullarımlarını 2023 yılı sonuna kadar en az yüzde on beş oranında düşürmesi hedefi çerçevesinde, faaliyetlerine uygun şekilde kişi başı ve metrekareye göre tükettikleri birim enerjileri (Spesifik Enerji Tüketimi) belirler ve İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi'ne gönderir. Bu değerler belirtilen hedefin ölçülmesinde ve izlenmesinde esas alınır.

(2) Kamu kurumlarında ısı enerjisi ile ilgili alınabilecek tedbirler şunlardır:

- a) Isıtmada il mahalli çevre kurullarında iç ortam sıcaklığı ile ilgili alınan kararda belirtilen iç ortam sıcaklığı değerlerine riayet edilmesi, bu yönde alınmış bir karar bulunmaması halinde iç ortam sıcaklıklarının 22 °C'nin üzerine çıkmayacak şekilde sistemin işletilmesi,
- b) Yeni alımlarda etiket sınıfı en az A olan klimalar arasında seçim yapılması,
- c) Bilgisayar sistem odasındakiler hariç olmak üzere, soğutma sistemi ve klimaların dış ortam sıcaklığı 30 °C'nin altında iken soğutma amaçlı çalıştırılmaması ve iç ortam sıcaklığı 24 °C'nin altına inmeyecek şekilde ayarlanması,
- d) Radyatör arkalarına alüminyum folyo kaplı ısı yalıtım levhaları yerleştirilmesi, ısı akışını engellemek için radyatörlerin önlerinin ve üzerlerinin açık tutulması,
- e) Pencereleden hava sızıntılarının önlenmesi için pencere contası kullanılması ve benzeri tedbirlerin alınması,
- f) İdari binaların ana girişlerinde döner kapı veya çift kapı kullanılması, çift kapıların biri kapanmadan diğerinin açılmamasının sağlanması,
- g) Her ısıtma sezonu öncesinde ısıtma sistemlerinin periyodik bakımlarının baca gazı ölçümlerine dayalı brülör ayarlarını da kapsayacak şekilde yapılması veya yaptırılması,
- h) Ortam sıcaklığının sabit tutulmasına imkan sağlayan ısı veya sıcaklık kontrol sistemlerinin kullanılması (otomatik kontrol cihazı-ekopanel gibi).

(3) Kurum bina ve eklentilerinde elektrik enerjisi kullanımı ile ilgili alınabilecek tedbirler şunlardır:

- a) İç aydınlatmada mevcut akkor flamanlı lambalar yerine kompakt floresan lambaların veya LED'li lambaların, manyetik balastlı düşük verimli halofosfat floresan lambalar yerine

elektronik balastlı yüksek verimli trifosfor floresanların kullanılması, dış aydınlatmada ise cıva buharlı ve halojen lambalar yerine sodyum buharlı ve/veya LED’li armatürlerin kullanılması,

- b) Kısa süreli kullanılan bölümlerde hareket, ısı veya ışığa duyarlı sensörlü kontrol sistemlerinin kullanılması,
- c) Aydınlatmada daha iyi verim alınması için lâmbaların önündeki ışık geçirgenliğini önemli ölçüde engelleyen armatürler yerine yüksek yansıtıcılı armatürler kullanılması,
- d) İç aydınlatmada birden fazla armatür bulunan bina bölümlerinde her bir armatür veya pencere önü gibi doğal ışıktan daha fazla yararlanan bölümler için uygun şekilde gruplandırma yapılarak ayrılması ve elle kontrol veya otomatik gün ışığı kontrol sistemi kullanılması,
- e) Bilgisayar, yazıcı, fotokopi ve benzeri elektrik enerjisi kullanan ekipmanların alımında “**Energy Star**” işareti olmasının ve/veya ilgili mevzuat ile belirlenen asgarî verimlilik kriterlerini sağlanmasının şart koşulması,
- f) Güç kompanzasyonu yapılması ve takibi,
- g) Periyodik olarak yapılan tarife analizlerine dayalı olarak elektrik enerjisinin mümkün olan en düşük maliyetle tedarik edilmesi.

(4) Proses, ekipman, sistem bazında alınabilecek diğer tedbirler şunlardır:

- a) Kazanlarda; yanma kontrolü ve yanmanın optimizasyonu, ısı yalıtımı, ısı transfer yüzeylerinin temiz tutulması, atık ısıların kullanımı ve buhar kazanlarında kondens geri dönüşünün artırılması ve blöf kayıplarının azaltılması,
- b) Basınçlı hava sistemlerinde; kompresörlerin boşa çalışma sürelerinin asgariye indirilmesi, kompresöre giren havanın kuru, temiz ve soğuk olmasının sağlanması, kaçakların periyodik olarak kontrol edilmesi, çok kademeli ara soğutmalı kompresörler yerine tek kademeli kompresörlerin kullanılması,
- c) Isı enerjisi dağıtım sistemlerinde; boru sistemlerinin vana ve flanşları ile birlikte yalıtılması ve yalıtımın düzenli olarak kontrol edilmesi, dağıtımın olabilecek en düşük basınç ve sıcaklıkta yapılması, buhar kapanlarının düzenli kontrolü ve bakımı,
- d) Genel proses işlemlerinde; kullanılmayan elektrikli alet ve teçhizatların kapatılması, olabildiğince tam kapasitede çalışılması, 500 °C’ nin üzerinde yüzey sıcaklığı olan yerlerin yalıtımının ekonomik olup olmadığının analiz edilmesi ve ekonomik açıdan geri ödeme süresi bir yıldan az olanların uygulanması, atık ısıların kullanılması,
- e) Kurutma proseslerinde; atık gazlardaki nem miktarının optimize edilmesi, ısı ile kurutma öncesi mekanik nem alma imkânlarının araştırılması, yalıtım, ısıtıcıların ve filtrelerin temiz tutulması, mümkün olan yerlerde havanın yeniden sirküle edilmesi, egzost gazlarının atık

- ısılarının kullanılması,
- f) Fırınlarda; yalıtım optimizasyonu ve sızdırmazlığın sağlanması, yanma için verilen fazla hava miktarının asgari olması, ışıınım ve taşınım yoluyla ısı iletiminde etkinliğin artırılması, olabildiğince azami kapasitede yükleme yapılması, taşıyıcı olarak hafif malzemelerin kullanılması, atık ısıların değerlendirilmesi ve kesikli çalışan fırınlarda yükleme ve boşaltma için fırın kapılarının açık tutulma sürelerinin asgari düzeyde olması,
- g) Elektrik sistemlerinde; merkezi ve/veya lokal düzeyde güç kompanzasyonu yapılması, yükün değişken olduğu yerlerdeki elektrik motorlarında değişken hız sürücülerinin kullanılması, elektrik motorlarının ihtiyaca uygun kapasitede seçilmesi, yeni alımlarda verimlilik sınıfı yüksek elektrik motorlarının alımına öncelik verilmesi, kullanılmayan elektrikli ekipmanların kullanılmadıkları zamanlarda kapalı tutulması, elektrik tarifelerinin dikkatli izlenmesi ve anlaşma gücünün aşılmaması, puant yük durumunda devre dışı bırakılabilecek elektrikli ekipmanların belirlenmesi.
- h) İklimlendirme sistemlerinde; ısıtıcı bataryalarının ve filtrelerin temiz tutulması, kontrol dışı hava sızıntılarının azaltılması.

ALTINCI BÖLÜM

Bilgi Verme Yükümlülüğü ve İdarî Yaptırımlar

Bilgi verme yükümlülüğü:

MADDE 14 – (1) Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)’ na izin verilen her türlü bilgi ve belgelerin girilmesi, güncellenmesi ve bilgilerin izinsiz paylaşımı sonucu doğacak olumsuzluklar Kamu Kurum Müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

(2) Enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü olan Kamu Kurum Müdürlükleri, enerji tüketimine ve enerji yönetimi uygulamalarına ilişkin bilgilerini, Başkanlığın internet sayfasında yayınlanan formata uygun şekilde hazırlayarak İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi’ne gönderir ve internet üzerinden Başkanlık veri tabanına kaydeder.

(3) Kamu Kurumu, bu bilgilerin doğruluğunun tespiti amacıyla Başkanlığın yerinde yapacağı denetleme ve incelemeler için talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve gereken şartları sağlamak zorundadır.

(4) Başkanlık tarafından bildirilen kişi/kişilerin Enerji Verimliliği Yazılımı’na (ENVER Portal) erişimi sağlanır.

(5) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi, kamu kurumlarından bilgi ve belge istemeye, Enerji Verimliliği Yazılımı (ENVER Portal)' na girilen bilgileri kontrol etmeye yetkilidir.

İdarî yaptırımlar

MADDE 15 – (1) Başkanlık tarafından yapılan tespit ve/veya denetimler sonucu gerçek veya tüzel kişilere 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununun 10'uncu maddesi kapsamındaki idari yaptırımlar uygulanır.

(2) 06.07.2018 Tarihli ve 30470 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Verimliliği Denetim Yönetmeliği gereği; enerjinin etkin kullanılması, enerji israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasına yönelik gerçek veya tüzel kişilerin kanun kapsamındaki yükümlülüklerinin ve sorumluluklarının denetimi işlemi yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Eğitim ve Sertifikalandırmalar

Enerji Yöneticisi Eğitimleri ve Sertifikalandırılması

MADDE 16 – (1) Kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde görevlendirilecek enerji yöneticilerinin sertifikalandırılması için, 27.10.2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Enerji Kaynaklarının Ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik”in 11'inci maddesine uygun olarak düzenlenen uygulamalı enerji yöneticisi eğitimlerine katılan ve Başkanlık tarafından yapılan sınavda başarılı olan, en az lisans eğitimi almış kişilere Başkanlık tarafından Enerji Yöneticisi Sertifikası verilir.

(2) Enerji yöneticisi eğitimlerine mühendislik alanında veya teknik eğitim fakültelerinin makine, elektrik, mekatronik veya elektrik-elektronik bölümlerinde en az lisans düzeyinde eğitim almış kişiler kabul edilir.

(3) İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi tarafından kamu kurumlarının ihtiyacını karşılamak amacıyla Kurum Bina Enerji Verimliliği Sorumlusu hizmetiçi eğitimlerine, öncelikle mühendislik alanında eğitim almış olanlar, bunun mümkün olmaması halinde **teknik eğitim fakültelerinin** makine, elektrik veya elektrik-elektronik, mekatronik bölümlerinde eğitim almış olanlar, bunun da mümkün olmaması halinde diğer alanlarda lisans eğitimi almış olanlar kabul edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük:

MADDE 17 – (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

MADDE 18 – (1) Bu Yönerge hükümlerini İstanbul Valisi yürütür.

Ek-1: İstanbul Valiliği Enerji Yönetim Birimi Organizasyon Şeması

İSTANBUL VALİLİĞİ
ENERJİ YÖNETİM BİRİMİ
ORGANİZASYON ŞEMASI

